

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref.:

Vår ref.:
22/3790 -

Dato:
20.03.2023

Statsbudsjettet 2023 - Tildelingsbrev fra Utenriksdepartementet

1. Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2022-2023) for Utenriksdepartementet samt til Innst. 7 S (2022-2023). Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og styringssignaler for forvaltningen av Utenriksdepartementets (UD) sine midler til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) i 2023.

UD stiller i dette tildelingsbrevet 241 650 000 NOK til rådighet for Forskningsrådet for 2023. UD ønsker igjen å understreke verdien av det gode faglige samarbeidet mellom Forskningsrådet og Norad og ber om at det opprettholdes gode strukturer for faglig samarbeid også i 2023.

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Forskningsrådet har fem mål:

1. *Økt vitenskapelig kvalitet*
2. *Økt verdiskapning i næringslivet*
3. *Møte store samfunnsutfordringer*
4. *Et velfungerende forskningssystem*

5. God rådgivning

Vi viser også til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra UD.

UDs tildelinger til Forskningsrådet skal særlig bidra til måloppnåelse under mål 1 «Økt vitenskapelig kvalitet», mål 3 «Møte store samfunnsutfordringer» og mål 5 «God rådgivning».

UD har sektoransvaret for utenriks- og utviklingspolitikken, samt deler av sikkerhetspolitikken. Tildelingen under dette tildelingsbrevet skal styrke forskning som bidrar til kunnskap om, og innsikt i global og regional utvikling politisk, sosialt og økonomisk, inkludert bærekraftige løsninger i utviklingsland knyttet til den globale innsatsen for å nå bærekrafts målene.

UD legger vekt på at forskningen er utfordringsbasert og konsentreres om geografiske og tematiske områder som er særlig relevante for norsk utenriks- og utviklingspolitikk. Dette inkluderer bl.a. nordområdene, Arktis og Russland, miljøvennlig teknologi, Europaforskning, Asiaforskning, geopolitiske utfordringer og prioritert tematikk innenfor utviklingsforskning.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til Kunnskapsdepartementet tildelingsbrev som etatsstyrer, punkt 3 Mål, Strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene framgår i struktur og forventninger til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten. Vi viser til punkt 5 «Rapportering for 2023» i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer UD forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2023

I tråd med regelverket (R-101), Statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet (2020) samt Kunnskapsdepartementets retningslinjer, vil UD fra og med 2023 overføre planlagte utbetalinger til Forskningsrådet fra 50-poster «Overføringer til andre». Dette speiler også den omleggingen til porteføljestyling NFR selv har foretatt. Omleggingen medfører at tildelingsbrevet fra og med 2023 blir den eneste skriftliggjorte dokument mellom UD og NFR, og den autorative kilden for sporing av overførte midler. Fordeling mellom ulike programmer framkommer i tildelingsbrevet. Omleggingen er ikke til hinder for at overføringer fra 70-poster i særlige tilfeller kan forekomme.

For 2023 stiller Utenriksdepartementet 241 650 000 NOK til rådighet for Norges forskningsråd i tråd med følgende fordeling:

Aktiviteter, perioder, referanser	Kap.post	Tildeling 2023
-----------------------------------	----------	----------------

UTENRIKS-programmet Nordområdene og Arktis	118.50	12 000 000
UTENRIKS-programmet Russlandsforskning	118.50	12 000 000
UTENRIKS-programmet Europa i endring	118.50	15 600 000
UTENRIKS-programmet Utviklingen i Øst-Europa	161.50	4 000 000
Global helse	161.50	40 000 000
UTENRIKS-programmet Asia i endring	161.50 118.50	20 000 000 5 000 000
Senter for geopolitikk	118.50 161.50	5 000 000 2 500 000
NORGLOBAL2 inkl HUM (7,5 mill NOK) inkl Skatt (15 mill NOK)	161.50	91 395 400
India-programmet (Indnor)	161.50	18 850 000
Kina-programmet (Chinor)	161.50	14 500 000
Sør-Afrika-programmet	161.50	804 600
Totalt		241 650 000

Midlene utbetales senest i april 2023.

De midler som UD stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. UD gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler mellom virkemidler innenfor bevilgningen på 03-midler, så lenge måloppnåelse sikres på sikt.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Tildelinger fra bistandsbudsjettet skal kun brukes til tiltak som kan rapporteres som offisiell utviklingshjelp (ODA) i henhold til OECD/DAC. De følgende fire tverrgående hensyn i utviklingspolitikken skal alltid vurderes for disse tildelinger:

- Menneskerettigheter, særlig knyttet til medbestemmelse, ansvarlighet og ikke-diskriminering
- Kvinneres rettigheter og likestilling
- Klima og miljø
- Antikorrupsjon

I dette tildelingsbrevet gjelder det kap. 161, post 50.

3.1. Budsjettmessige føringer

Nordområdene og Arktis

Formålet er å styrke forskningsbasert kunnskap om fagområder som er relevante for norske utenrikspolitiske interesser og norsk internasjonalt engasjement som sentral aktør i Nordområdene og Arktis.

Russland

Russlands angrepskrig mot Ukraina og den stadig sterkere undertrykkningen i Russland har endret forutsetningene for samarbeid med russiske aktører. I lys av utviklingen er det ikke lenger grunnlag for å engasjere Russland i et bredt og dypt samarbeid. Dagens situasjon, med et sterkt autoritært russisk regime som fører en aggressiv politikk overfor naboland, kan bli langvarig. I likhet med det meste annet av myndighetssamarbeid, er forskningssamarbeidet med Russland suspendert. Det er likevel i Norges interesse å opprettholde og videreutvikle norske kompetansemiljøer om Russland. Formålet med bevilgningen er å utvikle en langsiktig strategisk ekspertise og styrke eksisterende forskningsmiljøer om Russland i Norge, både hva gjelder situasjonen innenriks i Russland og russisk utenriks- og sikkerhetspolitikk av særlig relevans for Norge. Det legges særlig vekt på kunnskap om landets politiske, samfunnsmessige og økonomiske utvikling.

Norges forskningsråd må i dialog med forskningsmiljøene utvikle fleksible ordninger slik at målene for tildelingen kan nås.

Utvikling i Øst-Europa (Ukraina, Georgia, Belarus, Moldova, Armenia, Aserbajdsjan)

Formålet er å produsere kunnskap av høy kvalitet som kan styrke utviklingen i landene og landenes egen forskningskapasitet. Samtidig skal forskningssamarbeid mellom norske forskningsmiljøer og partnere styrkes, og styrke norsk forskning på utvalgte utviklingsområder i landene. Det legges særlig vekt på forskning om landenes hovedutfordringer i innen- og utenrikspolitikken. Forskning om Ukraina, Georgia og Moldova og samarbeid med relevante institusjoner i landene prioriteres.

Sør-Afrika

SANOCEAN skal støtte forskning som bidrar til bærekraftig forvaltning av naturressurser i Sør-Afrika, herunder innenfor havbruk og havforvaltning (blå økonomi), miljø (med vekt på hav og marin forurensing), klimaendringer og bærekraftig energi. Dette er et samarbeid mellom norske og sørafrikanske myndigheter, hvor det i hvert prosjekt deltar en norsk og en sørafrikansk forskningsinstitusjon. Høsten 2023 planlegges en avslutningskonferanse i Norge der forskningen vil bli presentert, med representanter fra norske og sør-afrikanske myndigheter til stede. Forskningsrådet bes delta i arbeidet. I 2023 vil også arbeidet med å forberede en ny fase av programmet begynne, det vil derfor være et år der det er mindre forbruk knyttet til tiltaket enn avtalens tidligere år. Fra 2024 er målsetningen å ha på plass en ny avtale, på nivå med tidligere avtale.

Global helse

Satsingen på global helse skal støtte forskning som er relevant for Bærekraftsmål 3 «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle». Forskningen skal bidra til varige forbedringer i helsetilstanden for sårbare grupper i lavinntektsland- og lavere mellominntektsland (LLMICs), og bidra til vesentlig reduksjon i sykdomsbyrde og ulikhet i helse i disse landene. Den skal også gi innsikt på et nivå som gjør den relevant for politikkutforming og praksis. Bevilgningen vil omfatte forskning knyttet til universell helsedekning og styrking av helsesystemer, helsekriser og -beredskap, smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer, mødre-barnehelse, legemidler, vaksiner og antimikrobiell resistens (AMR). Satsingen vil fremme likeverdige partnerskap mellom institusjoner i Norge og i LLMICs og ha en viss prioritering av implementeringsforskning.

Norglobal2

I tildelingsbrev 2021 holdt departementet tilbake samtlige 03-mider til NFR, samtidig som det ble bedt om at aktiviteten ble opprettholdt som planlagt. Hensikten var å få ned avsetningene i forskningsrådet. Tiltaket har i ettertid blitt definert som et kutt, og departementet må derfor kompensere midlene som ble utlyst i 2021. For 2023 utbetales derfor 03-midler som gjengitt i tabellen foran, uten at det forventes utlysninger for Norglobal2.

Asia i endring og India-programmet

Disse programmene fortsetter med tidligere gitte føringer. Det bes imidlertid om at Forskningsrådet utarbeider en resultatrapport for Indnor som dekker perioden 2017-2022. Det kan være hensiktsmessig at denne rapporten inngår i den departementsvise årsrapporten for 2023.

Det planlegges en konferanse i juni 2023 for feiring av det norsk-indiske forskningssamarbeidet. Midlene inngår i årets bevilgning, og Forskningsrådet bes lede arbeidet med konferansen i samarbeid med relevante seksjoner i departementet.

Kina-programmet (Chinor)

Programmet er besluttet revidert. I 2023 er tildelingen redusert med 4,5 mill NOK. Videre restrukturering av Kina/Asia-porteføljen vil utarbeides i 2023.

Europa i endring

Tilskuddet til Europapolitisk forskning videreføres. EU legger viktige rammer for politikk- og regelverksutviklingen nasjonalt på mange områder gjennom vår deltakelse i EUs indre marked/EØS og gjennom Schengen-samarbeidet. Vi samarbeider også nært med EU på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området. EUs utvikling her har også stor betydning for utformingen av norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk. For å fatte gode politiske beslutninger er det derfor behov for forskning på EUs politiske, økonomiske, institusjonelle og rettslige utvikling og hvordan Norge berøres av, og deltar i, det europeiske samarbeidet, med EU som tyngdepunkt.

Senter for globalpolitikk

Det vises til supplerende tildelingsbrev 2 – 2022, der NFR ble gitt fullmakt til å utlyse midler til et senter for globalpolitikk med oppstart i 2023. Med Kina som faglig tyngdepunkt skal senteret produsere kunnskap om globale stormaktsrivaliseringer. Midlene i dette tildelingsbrevet skal dekke senterets utgifter for 2023. Totalt utlyses 45 millioner over seks år.

4. Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285, post 5 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

UD viser til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5. Rapportering for 2023

UD ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til rapportering i vedlegg til Forskningsrådets årsrapport (departementsvise rapporter).

6. Planlagte styringsmøter

UD vil avholde ett styringsmøte i november 2023, med hovedvekt på oppnådde resultater og planer for 2024.

7. Planlagte porteføljemøter

Det vil bli avholdt porteføljemøter i henhold til sektoransvar etter nærmere avtale.

Med vennlig hilsen

Aslak Brun
konstituert assisterende utenriksråd

Knut Espeland
underdirektør

Kopi: Riksrevisjonen, Kunnskapsdepartementet.